

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Nr. 3

5. märtsil 1936

VIII aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Kochitsky.

Vastutav toimetaja A. Koo.

Ilmub koolitöö kuudel, neli korda õppeaastas. Maksab aastas 50 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Pühavaimu 11, telefon 458-52.

Juhiseid X võistluskirjutuseks.

Vastavalt E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonna otsusele toimub X võistluskirjutus pühapäeval, 22. märtsil s. a. Koolidele on jäetud vabadus võistlustöö korraldada ka päev varem, s. o. laupäeval, 21. märtsil, pärast koolitööd, kui õpilaste kogunemine pühapäeval osutub raskeks. Üldiselt on aga toimkond arvamusel, et soovitamam oleks töö korraldada ühtaegu — 22. märtsil, sest õpilastesse mõjub meeliülendavalt teadmine, et üle riigi sel päeval tuhandeid noori andub ühisele tööle, kuna pühapäev ka soodsam selleks on kui harilik koolipäev.

Käesolevas „Lootusringi Juhis“ on avaldatud teemad ja küsimused, millele tuleb võistlustöös vastata. Küsimuste sisu ei tee korraldajad õpilastele teatavaks enne, kui just võistluskirjutuse päeval. Teemad võib aga ka enne võistluskirjutust õpilastele avaldada, kui seda kohal soovitavaks peetakse.

Väga piiratud eelarve juures ei saa Toimkond ka sel aastal saata õpilastele küsimuslehti, nagu see oli eelmistel aastatel. Seepärast palume korraldajaid etteütluse, klassitahvliitele kirjutuse või paljundamise teel küsimused võistluskirjutust osavõtjatele teatavaks teha.

Paber kirjutamiseks võetagu mõlemas rühmas hariliku vihulehe suuruselt kokkumurtult, nooremas rühmas kaks lehte (pool kantseleipoognat), vanemas — neli lehte; neile vihuna ühendatud lehtedele mahutatagu kogu töö. Paberi ühine mõõt tööde läbivaatamisel on väga tähtis, mispärast palutakse seda arvestada. Tööd tuleb kirjutada tingimata tindiga. Juba eelmisel päeval hoiatatagu õpilasi, et nad varustuksid õigemoodulise paberiga ja kirjutusabinõudega. Paberi parempoolne äär esimesel leheküljel tuleb jätta tühjaks 4—5 sentimeetri laiuselt, et jätta ruumi hinde ja märkuste jaoks.

Võistlejad andku kõigile küsimusile lühikesed vastused, mis olgu selged ja tabavad. Ei saa aga märkimata jätta, et liigne lühisus pole ka soovitav, kuna siis lapsed ei saa seda väljendada, mis neil ütelda oleks, töö muutub kuivaks ja kaotab oma kasvatava mõtte. Iga iseseisev vastus olgu küsimuse numbriga märgitud ja alaku uue järguna. Kirjutamine peab toimuma muidugi täiesti iseseisvalt, mida korraldajail töö alul juba mõjuvalt tuleb selgitada. Kirjutamise aja lõpul kogub korraldaja kõik tööd ja õpilased vabanevad kojuminekku.

Kirjutistes märgib korraldaja sisulised vead vastavale kohale lainelise punase joonega, peale selle aga veel eriti iseloomulikud kohad, mis pakuvad erilist huvi kas oma õnnestumisega või ebaõnnestumisega, vasemale paberi äärele punase vertikaalse joonega rea (ridade) ette. Liidus puudub võimalus tuhandeisse tõisse sisuliselt süveneda, vertikaaljoonelised, märkustetegija poolt hoolikalt valitud üksikud iseloomustavad kohad võimaldavad aga kiire ja kokkuvõtliku ülevaate saada töist üldiselt, iga üksiku kooli mõne iseloomulikuma märke abil. Mingisuguseid parandusi (keelelisi, stiililisi jne.) ei ole vaja teha.

Igale tööle märgib korraldaja oma hinde üles paremale poole, töö algusse, tarvitades sõnu: hea, rahuldav, nõrk. Tööd tuleb hinnata sisuliselt, jättes arvestamata kirjavead, võttes võrdluseks ühekorraga kõik ühe rühma tööd. Et osavõtjate arv üle riigi õige suur, siis on keskkohas võimatu hinnata töid sisuliselt, eriti aga võrrelda neid, mis võib tuua juhuslik eksimusi ja tunduda osavõtjaille ühekohtusena. Seepärast palub E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond kohapealseid korraldajaid (üksikut õpetajat või selleks moodustatud toimkondi) toimetada väga hoolsalt hindamist ja kummagi rühma kõige paremate, auhinna vääriliseks arvatavate tööde hinde juurde (hinde alla, töö alul, ülemissel parempoolsel äärel) märkida: „Auhinna vääriline!“ Siin tuleb lootusringi vanemil ja õpetajail ka märkida, kui mõni õpilane eriti silmapaistev olnud oma üldise tublidusega ja karskusmeelsusega; see tuleks mõne selgitava sõnaga eelmisele ülalnimetatud hindele juurde lisada. Samuti tuleb hinde all märkida need vastuste numbrid, kui olid tehtud töös vertikaaljoonelised kriipsutused vasemal äärel, see on — kohad, mis eriti iseloomulikuks peeti.

Kõik ülalnimetatud märkused tehtagu punase tindiga ja töö alguses, parempoolsel paberi äärel, töö esimesel leheküljel.

Osavõtjate tööd tuleb paigutada mõlemas rühmas eraldi kindlasse järjekorda, alates kõige paremast ja lõpetades nõrgematega, numbrdades kirjatööd selles järjekorras ja kandes samas järjekorras aruandelehele. Korraldajail palutakse seda korraldust täpsalt täita, sest sellest oleneb täiel määral auhindade määra-

mine. Tööd tuleb järjekorranumbri järgi koondada kummaski rühmas eraldi kaanikute vahele ja siis ühisesse kooli nime kandvasse kaanikusse.

Käesoleval aastal on lisaks küsimustele vastamisele võistluskirjutuse päeval veel kirjand, mis võib anda õpilastele ka koduseks tööks enne üldist võistluskirjutust.

Kirjandite kirjutamiseks tarvitatakse joonteta kirjaberit, mis vihulehe suuruselt kokku murtud. Kirjandid antakse ära ühes vastustega võistluskirjutuse päeval ühiste kaunistatud kaante vahel. Kirjandil peab olema ülemisel parempoolsel nurgal, töö alul: õpilase nimi, klass, vanadus, kooli nimi ja kirjutamise aeg. Sinna alla kirjutab kohapealne hindaja punase tindiga hinde ja vajalikud märkused nagu võistluskirjutise lehelgi.

Aruandelehtedel, mis koostatakse alamal antud eeskujul, tuleb märkida juurde kas noorem või vanem rühm. Nimed kirjutatuga aruandelehele täpselt, selgesti ja kergestiloetaval, et Liidus auhindade määramisel ja kirjutamisel ei juhtuks vigu (eriti selgesti kirjutada tähed: o, a; n, u; v, r).

Aruandelehe ette vastavasse kohta märgitagu õiges järjekorras kõige esiti kooli nimi (mitte valla nime ette kirjutada kooli nimele!), siis alles vald, maakond ja aadress.

Aruandelehel märgitagu õpilase nime järele vastavasse kohta kõik raamatud, mis õpilane varem auhinnaks juba saanud; eriti tähtis on see nõue nende suhtes, kes hinnatud auhinna väärilisteks. Aruandelehel peavad õpilase nime juures olema kõik need hinded ja märkused, mis on võistlustöö või kirjandi ülemisel parempoolsel äärel. Kui kool esimest korda võtab osa võistluskirjutusest, siis tuleb see aruandelehtedel märkida kohal, kus muidu märgitakse auhinnaks saadud raamatud, sõnadega: „I korda“.

Aruandelehed olgu alla kirjutatud korraldajate poolt.

Auhinnasaajate kandidaate võiks ette näha ja märkida kummaski rühmas, heade (ja rahuldavate) hulgas kõige rohkem kuni 20% osavõtjaist, nende hulgast valib siis E. O. Liidu Karskuskasvatustoimkond auhinnasaajad aruandelehel (ja kirjatööde koondamisel) antud numbrilises järjekorras. Suurema arvu kandidaatide esitamine võib tekitada ainult segadusi ja mõnigi õpilane võib jääda auhinnata, keda muidu oleks arvatud auhinna vääriliseks. Ka ei tule arvata, et esitatud 20% kõik saavad auhinnad; auhindade määramine sünnib antud järjekorras nende 20% piires, kuna lõplik arv oleneb K.-toimkonna kasutada olevaist summadest. Klassid rühmas on segamini, küll aga on soovitatav, et korraldajad näeksid ette mõne auhinnasaajate kandidaadi igast klassist poeg- ja tütarlaste hulgas, neid selleks nimestikku etteotsa soovitavas järjekorras paigutades, muidugi niipalju kui lubab seda töö väärus ja õpilase tublidus. Võetagu eriti tõsiselt kohtadel auhinnasaajate kandidaatide järjekorda, sest K.-toimkond omalt poolt selles järjekorras harilikult muudatusi ei suuda teha ning võtab kindlas numbrili-

ses järjekorras võimaliku arvu auhinnasaajaid mõlemast rühmast eraldi.

Kõik võistlustööd ühes aruandelehtedega tuleb saata võimalikult ühe nädala jooksul peale kirjutamist, hiljemalt aga 14. aprilliks, Eesti Opetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale Tallinna, Pühavaimu tän. 11. Töid, kui neile erilist kaaskirja juurde pole lisatud, võib saata harilikku ristpaelasadetisena käsikirjade tariifiga: esimene 50 g — 10 senti, iga järgmine 50 g või selle osa — 2 s. Erilist kaaskirja vaja ei ole, kui aruandelehtedel on tehtud kõik nõutavad märkused ja muud vajalised lisandused.

Koolidele võiks soovitada teha töödest enne ärasaatmist võimalikke kokkuvõtteid või vajalikke väljakirjutusi, mis oleks huvitavad kooli arhiivile.

Vajalik on ka, et aruandelehtedest tehtakse ära kirjad koolile, mis üldse soovitav, eriti tarvilik aga sel aastal.

Kõik kokkutulnud kirjutised vaadatakse üldiselt Liidus läbi, eriti aga punase vertikaalse joonega lehe vasemal äärel märgitud kohad. Selle töö aluseks on aruandelehed, mis peavad andma täieliku ülevaate võistlustöist ja juhtima tähelepanu, mis vaja leida tuhandete hulgast.

Auhindu määratakse toimkonna ainelise võimaluse kohaselt ning aruandelehes antud järjekorras.

Oleks soovitav, et auhindade arv saaks suurem, kuid E. O. Liidu käsutuses olevad summad teevad selleks raskusi, sest mälestuslehtede jt. trükitööde valmistamine ning postikulud nõuavad suure osa summadest. Seepärast E. Opetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond palub koole, kes leiavad võimaluse, rahas või raamatutes (lastekohastes) omalt poolt auhindade arvu suurendamiseks lahkesti abiks olla. Toetus võib õpilastele minna kas nimelise annetisena või üldisel alusel; esimesel korral oleks raamatule märgitud peale üldise sissekirjutise veel, et auhind on N koolilt. Samuti võib anda toetuse kooli soovi kohaselt kas oma koolile lisa-auhindadena või mõnele teisele koolile. Viimane moodus on eriti huvitav kasvatuslikult, nagu seda läinud aastate kogemused näitasid, kus koolide vahel tekkis sooje sõprussidemeid. Kui siis koolidel leidub selleks võimalus (hoolikogu, lootusringi, kooperatiivi, eraannetajate summad, raamatud), ärgu jäetagu seda palvet täitmata! Saata tuleks toetus E. Opetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale hiljemalt 23. aprilliks. Raha saatekirjas tuleb aga selgesti märkida toetuse kasutamise tingimused: kas oma koolile lisa-auhindadeks, teistele koolidele üldiselt või mõnele koolile nimeliselt jne. Kui aga auhindu või lisa-auhindu koduselt kavatsetakse anda, siis teatatagu sellest ülevaate saamiseks samaks ajaks Toimkonnale. Vajalik on ka aruandelehe ülal paremal nurgal märkida toetuse saatmisest, et vältida arusaamatusi; märkimine tehtagu värviliselt.

Auhinnad ja vastavad mälestused saadetakse kohapealsele korraldajale mai alul. Ka sel aastal palub Toimkond koole kohal täita mälestuslehed õpilaste nimedega, kuna Toimkonnal selleks tööjõud puudub. Korraldajad annavad

kõik mälestuslehed ja saadud auhinnad osavõtjatele edasi, milleks sobivam aeg lootusringide kevadpähal, mis peetakse maikuu, millest teatakse täiendavalt. „Lootusringi Juhi“ maikuu numbris avaldatakse ülevaade võistluskirjutuse tulemustest, mis soovitav õpilastele avaldada mälestuslehtede ja auhindade jagamise eel.

Et suur osa võistlejaist paratamatult peab auhindadest ilma jääma, nende hulgas mitmedki, kes auhindu väärksid, siis on väga tarvilik neile teisel teel kõlblat tasu anda. Selleks tuleks koolidel teha enne tööde ja aruandelehtede ärasaatmist kõigist töist klasside järgi hinnanguline kokkuvõtte, kus oleks märgitud õpilased, kelle tööd olid täiesti head, kelle tööd rahul-

davad, kellel aga päris rahuldavad veel ei ole, kuid tuleval aastal seda võivad olla. Eriti tuleks siis veel märkida neid õpilasi, kes on saavutanud edu oma iseloomu kujundamisel üldises tubliuses. Siis võiks lühidalt põhjendada võistlustöö mõtet — eluks vajalikkude harjumuste, teadmuste ja veenete omandamist, kus ei taotelda ainelisi sihte ega võeta tööst osa tasu pärast. Ilusa mälestisena ühisest aate-tööst hinnatagu mälestuslehti. Peale selle on soovitav põhjendada üksikuile auhindade määramist. See ettekanne-kokkuvõtte peaks toimuma pidulikult enne mälestuslehtede ja auhindade jagamist, selle võiks esitada E. Ö. L. nimel ja ta peaks väärkalt lõpetama võistluskirjutuse pedagoogilise ülesande.

E. Öp. Liidu Karskuskasvatustoimkond.

Eesti Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonna X laste võistlusõping 1936. a.

A. Kirjandite teemad.

Nooremale rühmale — „Minu kõigesuurem õnn.“

Vanemale rühmale — Vähemalt kahe lehekülje ulatuses ühe tähtsama eestlase elulugu.

B. Küsimusi vastamiseks.

Küsimuste vastamiseks kui ka kirjandiks võetavale paberile kirjutab õpilane ülesse paremale äärele selgesti loetavalt kooli nime ja klassi, oma eesnime, perekonnanime ja vanuse aastates.

Nooremale rühmale. (I—IV klass.)

1. Milliseid õnnetusi tead tekkinud olevat viinajoomisest?
2. Milliseid õnnetusi tead tekkinud olevat suitsetamisest?
3. Nimeta mõni hoolas inimene!
4. Milline raamat meeldib sulle kõige rohkem?
5. Milline tegevus meeldib sulle kõige rohkem?
6. Millest oled loobunud?
7. Nimeta mõni heategu!

Olen varem võtnud osa võistlusõpingust ja saanud auhinnaks järgmised raamatud:

(Koht, aeg.)

(Allkiri.)

Vanemale rühmale. (V—VI ja täiendusklassid.)

1. Milliseid õnnetusi tead tekkinud olevat viinajoomisest?
2. Milliseid õnnetusi tead tekkinud olevat suitsetamisest?
3. Nimeta mõnest jutust või tegelikust elust mõni väga hoolas inimene!
4. Millised loetud raamatud on sulle jäänud meelde?
5. Milline jutukangelane on sulle jäänud meelde?
6. Mis kasu on sul olnud täpsusest?
7. Millised tööd on sul äpardunud?
8. Millise asja oled omast peast valmistanud?
9. Millisest tööst on sul enesel olnud heameel?
10. Millest oled loobunud?
11. Milline amet meeldib sulle kõige rohkem?
12. Mis kavatsed teha oma rahva heaks?

Olen varem võtnud osa võistlusõpingust ja saanud auhinnaks järgmised raamatud:

(Koht, aeg.)

(Allkiri.)

Aruandelehed

palub Toimkond ka sel aastal koolidel koostada, kuna meil puudub võimalus neid trükkida. Koostamisel palume täpselt kinni pidada järgnevast eeskujust ja paberi kaustast. Paberiks võetagu hariliku kantseleipaberi leht (23×37 sm), iga rühma jaoks eraldi. Lineeritagu järgmiselt:

Laste X võistlusõping 1936. a.

(Kooli nimi, asukoht, maakond, täielik aadress)

..... rühm. Osavõtjaid: p., t., kokku õpilast.

Järje nr.	Ees- ja perekonnanimi	Klass	Vanadus	Töö hinnang	Erilised märkused auhindamiseks	Missugused raamatud (lüh. nimed) varem auhinnaks saanud (kõik)	Märkusi
1							
2							
3							
4							
jne.							

(Hindajate allkirjad)

Töö ringis kevadkuudel.

Aprillis:

Eelmisel kuul pooleli jäänud tööde lõpetamine. Lindude toitmise lõpetamine peale lõplikku lumikatte kadumist. Kevadtaimede kogumine herbaariumiks (ka vahetamiseks välismaa sõpradega). Elavllooduse nurga korrashoid, akvaariumite täiendamine veeloomakestega. Pääsukestele pesade kindlustamine.

Kooliümbruse kaunistamine.

Lihavõtte pühadega seoses olevad kingid, õnnesoovid jm. korraldus.

Eeltööd aiatööks koolis ja omal peenral.

Mai vastuvõtuks huviõntu kevade meeoleuliste ettekannetega (laule, dramatiseeringuid, deklamatsioone, tantse jm.) Olude kohaselt — maitu li looduses.

Seinalehe ja ajakirja toimetamine, kirjavahe-tuse jt. sõprussuhete jätkamine.

Muinsuskaitse (eriti Jüriõoga seoses kohati korraldatavad mälestused) ja looduskaitse tööd osavõtmine.

Referaadid töökoosolekuil kava kohaselt, pühiküsimusi karskuses (alkohol, tubak ja majandusküsimus).

Mais:

Eelmisel kuul pooleli jäänud tööde lõpetamine.

Loodusesse korraldatavad matkad ja taimede jt. esemete kogumine kollektsoonidesse (kodukoha muuseumile). Elavllooduse nurga korraldus suvekuudeks.

Kooliümbruse kaunistamine ja aiatööd jätkuvad.

Seinalehe ja ajakirja toimetamise katkestamine suvekuudeks. Sõprussuhete jätkamine kõigile vastamise teel enne suvist vaheaega.

Sügisel koostatud töökava lõpetamine ja aruanded talvisest tööst.

Lootusringide kevadpüha korraldamine vastava aktusega.

Aasta-peakoosoleku korraldamine ja sellega seoses olevad aruanded, valimised, suvine töökava jm. jooksev töö.

Emadepäeva pidustustest osavõtt.

Ringi tööde näituse korraldamine vastavate seletustega külastajaile.

E. Ö. L. Karskuskasvatustoimkonna koosolek

oli pühapäeval, 1. märtsil, E. Ö. L. ruumes. Koos olid: A. Ploompuu ja P. Kochtitsky Tallinnast; J. Tõlp Tartust ja J. Uustalu Sillalt; puudusid A. Roos Tallinnast (haigestumise pärast) ja J. Tork Tartust. — Arutusel oli rida küsimusi lähema tegevuse kavast, millest pikemalt järgmise „L. J.“ numbris.